

David Baldacci

Vuil spel

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

De waarheid is zelden zuiver en nooit eenvoudig

Oscar Wilde

Hier zijn de stalen deuren centimeters dik, ooit zo glad alsof ze net uit de fabriek kwamen, nu met talloze deuken. De grijze oppervlakken zijn bezaaid met indrukken van menselijke gezichten, knieën, ellebogen, tanden en bloedresten. Gevangenis-hiëroglyfen: pijn, vrees, dood, allemaal zijn ze hier voorgoed vastgelegd, tenminste tot er een nieuwe metalen plaat komt. De deuren hebben een vierkante opening op ooghoogte. De bewaarders kijken erdoorheen, ze gebruiken het gaatje om tijdens hun wacht fel licht te laten schijnen op het menselijk vee. Zonder waarschuwing kletteren stokken tegen het metaal, met de knal van een gewerschot. De vaste klanten trekken zich er weinig van aan, ze kijken naar de grond, naar niets – dat betekent naar hun leven – op een subtiële, tartende manier. Niet dat iemand het merkt of er iets om geeft. De nieuwelingen schrikken nog steeds op van de knal of van de lichtstraal. Sommigen plassen in hun katoenen broek, kijken hoe het vocht over hun lompe, zwarte hoge schoenen loopt. Ze raken er snel aan gewend, bonken terug op die verdomde deur, vechten tegen de opwelende schooljongenstranen en de gal. Als ze willen overleven.

's Nachts is het in de cellen zo donker als in een grot, behalve hier en daar een paar vreemde schaduwen, niet meer dan omtrekken waarin geen tastbare kern zichtbaar is. Vanavond wordt het gebied geteisterd door onweer. Wanneer een bliksemstraal langs de hemel flitst worden de cellen vanbinnen verlicht door de kleine, plexiglasen vensters. Het honingraatpatroon van het gaas dat strak voor het glas is gespannen, wordt bij elke flits zichtbaar op de tegenoverliggende muur. Het roept een krachtig beeld op van bijen in een korf, werkend voor de dikke koningin en uiteindelijk stervend in haar dienst. Hier is dit patroon veelzeggend.

Wanneer er zo'n lichtstraal naar binnen valt doemt het gezicht van de man op in het duister, alsof het plotseling door een wateroppervlak is gebroken. In tegenstelling tot de mannen in de andere cellen zit hij daar in zijn eentje, hij denkt in zijn eentje, hij ziet hier niemand. De andere gevangenen zijn bang voor hem; de bewaarders ook, al zijn ze gewapend, want hij is iemand van indrukwekkende afmetingen. Wan-

neer hij voorbijkomt kijken de andere bajesklanten, zelf toch geharde, gewelddadige mannen, snel de andere kant op.

Zijn naam is Rufus Harms en in de militaire gevangenis van Fort Jackson heeft hij de reputatie van een vernietiger: hij verplettert je als je hem te na komt. Hij zet nooit de eerste stap, maar wel altijd de laatste. Vijfentwintig jaar gevangenschap heeft echter een aanzienlijke tol van de man geëist. De gegroefde littekens op Harms' gezicht en de slecht geheelde botbreuken van zijn skelet zijn als de jaarringen van een boom, een kroniek van de tijd die hij hier heeft doorgebracht. Veel grotere schade ligt echter besloten binnen het zachte weefsel van zijn hersenen, in de kern van zijn mens-zijn: herinnering, gedachten, liefde, haat, vrees, allemaal zijn ze besmet, allemaal hebben ze zich tegen hem gekeerd. Het ergst is het gesteld met zijn geheugen, een gezwel dat op het begin van zijn ruggengraat drukt.

Er is echter nog aanzienlijke kracht overgebleven in het grote lichaam; het is merkbaar aan de lange, gespierde armen, aan de brede schouders. Zelfs de enorme omvang van zijn middel straalt een belofte van immense kracht uit. Maar toch is Harms een overhellende eik, waar geen groei meer in zit, sommige takken zijn dood of stervende en kunnen niet meer worden gesnoeid; aan één kant zijn de wortels uit de grond gerukt. Hij is een levende dode: een vriendelijke man, met respect voor anderen, trouw aan zijn God, onherroepelijk gevangen in het beeld van een hardvochtige moordenaar. Daarom laten ze hem met rust. Daar is hij tevreden mee. Tot vandaag. Zijn broer heeft hem iets gebracht. Een gouden pakje, een bron van hoop. Een manier om hiervandaan te komen.

Een volgende bliksemflits laat zien dat zijn ogen donkerrood zijn, alsof ze vol bloed staan, tot je de tranen kunt zien die zijn donkere, vermoeide gezicht bevleken. Terwijl het licht vervaagt, strijkt hij het stuk papier glad, ervoor zorgend geen geluid te maken dat de bewaarders kan uitnodigen om te komen neuzen. De lampen zijn nu al verscheidene uren geleden uitgedaan en daar kan hij niets aan veranderen. Aan zijn duisternis zal, zoals dat nu al een kwart eeuw duurt, pas een eind komen wanneer de dag aanbreekt. De afwezigheid van licht doet er echter weinig toe. Harms heeft de brief al gelezen, elk woord in zich opgenomen. Elke lettergreep treft hem als de snelle beet van een huivering. Het logo van de United States Army prijkt trots boven aan het papier. Hij kent het symbool goed. Het leger is zijn werkgever geweest, zijn voogd, gedurende bijna dertig jaar.

Het leger vroeg informatie aan Rufus Harms, een mislukte, vergeten soldaat uit de tijd van Vietnam. Gedetailleerde informatie. Informatie

die Harms op geen enkele manier kon geven. Met zijn vinger nauwkeurig de juiste plaats bepalend, zelfs zonder licht, raakte Harms de plek in de brief aan die in al die jaren de eerste fragmenten van herinnering bij hem had opgeroepen. Door deze deeltjes uit te schakelen had hij de eindeloze nachtmerrie kunnen verdragen, maar de kern had voorgoed buiten zijn bereik geleken. Nadat hij de brief voor de eerste maal had gelezen, had Harms zijn hoofd dicht bij het papier gebracht, alsof hij zichzelf de verborgen bedoeling van de getypte kronkels wilde duidelijk maken, om het grootste mysterie van zijn sterfelijk leven op te lossen. Vanavond waren deze verwrongen fragmenten plotseling op hun plaats gevallen en hadden ze een duidelijke herinnering opgeleverd. De waarheid. Eindelijk.

Tot hij de brief van het leger had gelezen, had Harms slechts twee duidelijke herinneringen aan die nacht, nu vijfentwintig jaar geleden: het meisje, en de regen. Er had een verschrikkelijk onweer gewoed, vergelijkbaar met dat van vanavond. Het meisje had tere gelaatstrekken; de neus was niet meer dan een knopje kraakbeen; het gezicht toonde nog geen rimpels veroorzaakt door zon, ouderdom of zorgen; haar starende ogen waren blauw en onschuldig, de ambities van een lang leven dat ze voor zich had namen nog steeds vorm aan in hun simpele diepten. Haar huid was zo wit als suiker, en gaaf, op de rode vlekken na die zich aftekenden op een hals, zo breekbaar als een bloemstengel. De vlekken waren veroorzaakt door de handen van soldaat Rufus Harms, dezelfde handen die nu de brief omklemden terwijl zijn gedachten nog een keer gevaarlijk dicht naar dat beeld werden getrokken.

Telkens wanneer hij aan het dode meisje had gedacht, had hij gehuild, hij moest het doen, hij kon het niet helpen, maar hij deed het in stilte en dat was maar goed ook. De bewaarders en de gevangenen zijn gieren, haaien, ze ruiken op een miljoen kilometer afstand bloed, zwakheid, een opening; ze merken het aan het knippen van je ogen, aan de verwijde poriën van je huid, zelfs aan de stank van je zweet. Hier zijn alle zintuigen verscherpt. Hier staat sterk, snel, hard, behendig gelijk aan leven. Of niet.

Hij lag op zijn knieën naast haar toen de MP's hen vonden. Haar dunne jurk plakte aan haar tengere gestalte, die in de met water verzadigde aarde was gedrukt alsof iemand haar van grote hoogte in een heel ondiep graf had laten vallen. Eén keer had Harms opgekeken naar de MP's, maar zijn hersens hadden niets méér geregistreerd dan een verwarde massa donkere silhouetten. Hij was nog nooit zo woedend geweest toen de misselijkheid hem overviel, zijn ogen niet meer scherp konden zien en zijn hartslag, ademhaling en bloeddruk omhoogvlo-

gen. Hij had zijn hoofd vastgegrepen alsof hij wilde voorkomen dat zijn hersenen door zijn schedel barstten, door weefsel en haar, om vervolgens in de drijfnapte lucht te exploderen.

Nadat hij nog een keer op het dode meisje had neergekeken en toen naar het paar stuiptrekkende handen dat een eind aan haar leven had gemaakt, was de woede uit hem weggeëbd, alsof iemand binnen in hem een stop had losgetrokken. Zijn lichaamsbeheersing liet hem op een vreemde manier in de steek. Harms kon slechts in geknielde houding blijven liggen, nat en huiverend, zijn knieën diep weggezonden in de modder. Een groot, zwart opperhoofd in groen gevechtstenuue, torenend boven een blank slachtoffertje, zo zou een verbijsterde getuige het later beschrijven.

De volgende dag zou hij de naam te weten komen van het meisje: Ruth Ann Mosley, tien jaar oud, uit Columbia in Zuid-Carolina. Zij was met haar familie op bezoek geweest bij haar broer, die in het kamp was geleverd. Die avond had Harms Ruth Ann Mosley slechts gekend als een dood lichaam, klein, nietig eigenlijk, vergeleken bij de verbazingwekkende breedte van zijn één meter tweeënnegentig lange, honderdvijfentertig kilo zware lichaam. Het vage beeld van de gewerkolf waarmee een van de MP's tegen zijn schedel mepte, vormde de laatste fragmentarische herinnering die Harms aan die avond bewaarde. In elke verstilde holte van het levenloze, omhooggerichte gezicht van het meisje verzamelden zich regendruppels. Met zijn gezicht diep in de modder zag Rufus Harms niets meer. Hij herinnerde zich niets meer.

Tot vanavond. Hij zoog zijn longen vol regendoordrenkte lucht en staarde uit het halfgeopende raam. Plotseling was hij dat nog altijd zeldzame beest: een onschuldige man in de gevangenis.

Door de jaren heen had hij zich ervan overtuigd dat iets boosaardigs als een kankergezwell zich in hem had schuilgehouden. Hij had zelfs overwogen een eind aan zijn leven te maken, om boete te doen omdat hij het leven van een ander mens, erger nog, van een kind, had gestolen. Maar hij was diepgelovig; niet zo'n gevangene die zich voor de vorm had bekeerd. Hij kon derhalve niet de zonde begaan om voortijdig de laatste adem uit te blazen. Hij wist ook dat de moord op het meisje hem had veroordeeld tot een hiernamaals dat duizendmaal erger was dan wat hij nu moest doormaken. Hij voelde er weinig voor zich te haasten om er te komen. Voor het ogenblik was het beter om hier, in deze door mensen gebouwde gevangenis, te blijven.

Nu begreep hij dat hij de juiste beslissing had genomen door te willen blijven leven. God had het geweten, had hem alleen voor dit ogenblik in leven gehouden. Verbijsterend helder herinnerde hij zich hoe de

mannen die avond op hem af waren gekomen in het militaire strafkamp. In gedachten zag hij weer heel duidelijk elk vertrokken gezicht, de strepen op de uniformen die sommigen van hen droegen; zijn strijdmakers. Hij herinnerde zich hoe ze in een kring om hem heen stonden, als wolven om hun prooi, moed vattend door hun aantal, de veelzeggende haat die uit hun woorden sprak. Wat zij die avond hadden gedaan, was er de oorzaak van geweest dat Ruth Ann Mosley was gestorven. En feitelijk was Harms toen eveneens gestorven.

Voor die mannen was Harms een goedgekeurde rekrut die nooit had gevochten om zijn vaderland te verdedigen. Ongetwijfeld geloofden ze dat hij kreeg wat hem toekwam. Nu was hij een man van middelbare leeftijd, langzaam stervend in een kooi als straf voor een misdaad die lang geleden was begaan. Hij had geen mogelijkheden om ervoor te zorgen dat hij behandeld werd met iets wat op rechtvaardigheid leek. Toch, ondanks dat alles, staarde Rufus Harms in de vertrouwde duisternis van zijn graftombe, overmand door één enkele hartstocht: na vijftienvijftig jaar verschrikkelijke, hartverscheurende schuldgevoelens die hem meedogenloos hadden geteisterd tot hij zich nog maar net aan zijn verwoeste leven kon vastklampen, was het nu hun beurt om te lijden. Hij pakte de veelgebruikte bijbel die zijn moeder hem had gegeven en hij beloofde het aan de God die ervoor had gekozen om hem niet in de steek te laten.

•2•

De treden die naar het gebouw van het Hooggerechtshof van de Verenigde Staten leidden, waren breed en er scheen geen eind aan te komen. Het beklimmen ervan stond gelijk aan tegen de Olympus opzwoegen om audiëntie aan te vragen bij Zeus, wat men in zekere zin ook deed. In de gevel boven de hoofdingang waren de woorden GELIJKE GE-RECHTIGHEID ONDER DE WET gebeiteld. De spreuk was niet afkomstig uit een belangrijk document of uit een wetboek, maar van Cass Gilbert, de architect die het gebouw had ontworpen en gebouwd. Het was een kwestie van indeling, de woorden pasten perfect in de ruimte die Gilbert bestemd had voor een gedenkwaardig, juridisch motto.

Het indrukwekkende gebouw was vier verdiepingen hoog. Ironisch genoeg had het Congres de gelden om het te bouwen ter beschikking gesteld in 1929, hetzelfde jaar waarin de beurs was gekelderd en de Grote Depressie was begonnen. Bijna een derde van de negen miljoen dollar die het gebouw had gekost, was besteed aan de aankoop van marmer. Zuiver marmer uit Vermont was gebruikt voor de buitenkant, aangevoerd door een leger vrachtwagens; met kristal dooraderde steen uit Georgia dekte de vier binnenhoven en melkwit marmer uit Alabama was toegepast bij de meeste vloeren en muren van het interieur, behalve voor de Grote Zaal. De vloer daarvan bestond uit donkerder, Italiaans marmer, met hier en daar Afrikaanse stenen. De stenen zuilen in die zaal waren gehouwen uit marmerblokken, afkomstig uit de Montarrenti-groeve en verscheept naar Knoxville in Tennessee, waar bouwvakkers zwoegden om ze tot tien meter hoge kolommen te verwerken die moesten helpen om het gebouw te steunen. Sinds 1935 hadden negen buitengewoon bekwame mannen er hun beroep uitgeoefend en, sinds 1981, ten minste ook één vrouw. Voorstanders noemden het gebouw een prachtig voorbeeld van Corinthische stijl uit de Griekse architectuur. Tegenstanders bestempelden het eerder tot een paleis voor de waanzinnige genoegens van koningen, dan tot een plaats waar op een rationele manier recht kon worden gesproken.

Toch was het Hof, sinds de dagen van John Marshall, de verdediger en de tolk van de grondwet geweest. Het kon een besluit van het Congres onwettig verklaren. Deze negen mensen konden een zittende president opdragen om geluidsbanden en documenten over te leggen die uiteindelijk zouden leiden tot zijn aftreden en zijn schande. De Amerikaanse rechterlijke macht, met aan het hoofd het Hooggerechtshof, was door de stichters van de republiek vormgegeven aan de zijde van de wetgevende macht van het Congres en de uitvoerende macht van de president, en vormde nu een gelijkwaardige tak van de regering.

En regeren deed ze, want het Hooggerechtshof manipuleerde en vormde de wil van het Amerikaanse volk op grond van zijn beslissingen in allerlei belangrijke zaken.

De oudere man die door de Grote Zaal liep, zette deze geëerde traditie voort. Hij was lang en mager, met zachte, bruine ogen die geen bril nodig hadden. Zelfs na tientallen jaren kleine lettertjes te hebben gelezen, kon hij nog uitstekend zien. Wel was hij bijna helemaal kaal; zijn schouders waren door de jaren heen smaller geworden en krom, en bij het lopen hinkte hij licht. Opperrechter Harold Ramsey straalde nog steeds nerveuze energie uit en hij beschikte over een weergaloos intellect dat eventuele fysieke tekortkomingen meer dan compenseerde.

Zelfs zijn voetstappen leken doelbewust.

Hij was de hoogste rechter van het land en dit was zijn gerechtshof, zijn gebouw. De media hadden het lang geleden al betiteld als het Ramsey Hof, zoals het Warren Hof en zijn andere voorgangers; het was zijn erfenis, voor altijd. Hij was buitengewoon trots op wat hij had opgebouwd. Ramsey leidde zijn Hof strak en rechtvaardig; hij zorgde er voortdurend voor de meerderheid op zijn hand te hebben, en dat nu al tien jaar achtereen. Hij hield van het marchanderen dat zich afspeelde achter de schermen van het Hof. Hier en daar een zorgvuldig geplaatste opmerking of zin, op een bepaald punt een beetje toegeven om daar later voordeel uit te trekken. Geduldig wachten tot precies het juiste geval zich voordeed, als mogelijkheid tot verandering, soms op een manier die zijn collega's niet verwachtten. Het verkrijgen van de vijf stemmen die nodig waren voor de meerderheid was voor Ramsey een absolute obsessie.

Hij was als *associate justice*, oftewel 'bijzitter', bij het Hof gekomen en tien jaar geleden had hij de hoogste gelederen bereikt. In theorie was hij slechts de eerste onder zijn gelijken, maar in werkelijkheid was het meer dan dat. Ramsey was iemand die heilig in bepaalde zaken geloofde en er persoonlijke filosofieën op na hield. Gelukkig voor hem was hij aan het Hof benoemd in een tijd dat de selectieprocedure niet zo ingewikkeld was als tegenwoordig. Er werden geen lastige vragen gesteld over standpunten van de kandidaat betreffende specifieke juridische zaken die te maken hadden met abortus, de doodstraf en positieve discriminatie, vragen die nu veelvuldig voorkwamen in de verpolitiekte procedure om rechter bij het Hooggerechtshof te worden. Destijds kwam je erbij als de president je voordroeg, als je de vereiste juridische achtergrond had en als er geen kwalijke geheimen in je verleden waren.

De senaat had Ramsey's benoeming unaniem goedgekeurd. Ze hadden ook geen keus. Zijn opleiding en zijn carrière tot dusver waren eerste klas. Afgestudeerd aan een universiteit van de Ivy League-groep en in alle vakken de beste van zijn jaar. Daarna had hij als professor een prijs gewonnen met zijn originele, pakkende theorieën over de richting die de wet, en als gevolg daarvan de mensheid, zou moeten inslaan. Vervolgens was hij benoemd bij de *federale appellate bench*, de 'beroepsrechtbank', bij welke instelling hij snel opperrechter werd. Tijdens zijn ambtsperiode bij deze rechtbank had het Hooggerechtshof nooit een van zijn beslissingen herzien. Door de jaren heen had hij het juiste netwerk van contacten opgebouwd en alles gedaan wat nodig was om de positie die hij nu bekleedde te behouden.

Hij had deze positie verdiend. Niets was hem ooit in de schoot gewor-

pen. Dat was nóg een van zijn heilige overtuigingen. Als je in Amerika hard werkte, zou je slagen. Niemand had recht op cadeautjes, de armen niet, de rijken niet, de middenklasse niet. De Verenigde Staten was het land van de onbegrensde mogelijkheden, maar je moest ervoor werken, je moest ervoor zweten en je moest je opofferingen getroosten voor die overvloed. Ramsey had geen geduld om te luisteren naar de excuses die mensen bedachten voor het feit ze niet vooruitkwamen. Hij was geboren in een heel armoedige familie, zijn vader was een zware drinker wiens handen loszaten. Ramsey had geen troost gevonden bij zijn moeder; zijn vader had elk moederinstinct dat ze had kunnen bezitten, de kop ingedrukt. Geen veelbelovende start in het leven, en kijk eens hoe ver hij nu was gekomen. Als hij had kunnen overleven en zich had kunnen ontplooiën onder dergelijke omstandigheden, dan konden anderen het ook. Als ze het niet deden, was het hun eigen schuld en iets anders wenste hij niet te horen.

Hij wist echter dat hij er na aan toe was om zijn evenknie te ontmoeten: Elizabeth Knight. Ze was even kundig als hij en misschien even taai. Dat had hij geweten vanaf de dag dat haar benoeming was goedgekeurd. Een jongbloedige vrouw in een Hof van oude mannen. Van de eerste dag af had hij aan haar gewerkt. Hij bracht haar op bepaalde meningen wanneer hij dacht dat ze geen partij kon kiezen, in de hoop dat de verantwoordelijkheid om een ontwerp op papier te zetten dat een meerderheid bijeen zou brengen, haar aan zijn kamp zou binden. Hij had geprobeerd haar onder zijn vleugels te nemen, haar de fijne kneepjes van de gang van zaken bij het Hof bij te brengen. Hij had andere rechters zelfingenomen zien worden, minder op hun hoede, met als gevolg dat hun leiderschap was overgenomen door anderen, die ijveriger waren. Ramsey was vastbesloten om nooit tot die groep te behoren.

‘Murphy maakt zich zorgen over de zaak-Chance,’ zei Michael Fiske tegen Sara Evans. Ze zaten in haar kantoor op de eerste verdieping van het gerechtsgebouw. Michael was één meter vijfentachtig en knap, met de elegante proporties van de atleet die hij vroeger was geweest. De meeste griffiers liepen een jaar stage bij het Hooggerechtshof, voor ze doorschoven naar prestigieuze posities in een privé-praktijk, bij de overheid of aan een universiteit. Michael begon juist aan een bijna ongekend derde jaar hier, als eerste griffier van rechter Thomas Murphy, de legendarische liberaal van het Hof.

Michael bezat een wonderbaarlijke eigenschap. Zijn brein werkte als een geldsorteeremachine: gegevens stroomden zijn hoofd in, werden

snel gerangschikt en vervolgens naar hun juiste plaats gestuurd. In gedachten kon hij met tientallen ingewikkelde mogelijke scenario's jongleren, van elk ervan nagaand welke invloed het zou hebben op de andere. Bij het Hof boog hij zich opgewekt over zaken van nationaal belang, omringd door mentale sabels die gelijk waren aan die van hemzelf. En Michael had gemerkt dat er, zelfs in de context van een strikt intellectuele dialoog, tijd en gelegenheid was voor iets wat dieper ging dan de starre woorden van een wet verklaarden. Hij wilde eigenlijk helemaal niet weg bij het Hooggerechtshof. De buitenwereld trok hem niet in het minst.

Sara keek bezorgd. Tijdens de laatste termijn had Murphy voor de behandeling van de zaak-Chance gestemd. Er was een datum voor de zitting vastgesteld en het memorie voor het Hof was in voorbereiding. Sara was midden twintig, ongeveer één meter vijfenzestig en slank, maar haar lichaam toonde subtiele rondingen. Ze had een aardig gezichtje, met grote, blauwe ogen. Haar haren waren dik en lichtbruin, in de zomer met blonde strepen, en er leek altijd een frisse, aangename geur aan te hangen. Zij was eerste griffier bij rechter Elizabeth Knight. 'Ik begrijp het niet. Ik dacht dat hij in deze kwestie achter ons stond. Het ligt precies in zijn straatje. Onbetekenende eenling tegen de grote bureaucratie.'

'Hij gelooft ook heel sterk in het volgen van een precedent.'

'Zelfs als het verkeerd is?'

'Je preekt voor eigen parochie, Sara, maar ik dacht dat ik het je toch moest zeggen. Zonder hem krijgt Knight geen vijf stemmen, dat weet je. Zelfs met hem haalt ze het misschien nog niet.'

'Nou, wat wil hij?'

Zo ging het meestal. Het beroemde griffie-netwerk. Ze bewerkten elkaar en debatteerden en bietsten om stemmen ten behoeve van hun rechters, als schaamteloze politieke reclamemakers. Het was beneden de waardigheid van de rechters om openlijk te lobbyen voor stemmen, voor een bepaalde formulering van een uitspraak, of voor een specifieke benadering, toevoeging of weglating, maar dat was niet het geval met de griffiers. Eerlijk gezegd waren de meesten trots op deze gang van zaken. Het stond gelijk aan een enorme, nooit eindigende roddelrubriek, waarbij nationale belangen op het spel stonden. En dat nog wel in de handen van vijftientwintigjarigen in hun eerste baan.

'Hij is het niet direct oneens met Knights standpunt. Maar als zij tijdens de stemming vijf stemmen krijgt, zal de uitspraak heel nauwkeurig geformuleerd moeten worden. Hij zal het niet op een akkoordje willen gooien. In de Tweede Wereldoorlog was hij in militaire dienst en daar

heeft hij nog steeds veel respect voor. Hij gelooft dat het speciale overwegingen verdient. Dat moet je weten wanneer je de *draft opinion* opstelt.’

Ze knikte begrijpend. De achtergrond van de rechters speelde een grotere rol in hun besluitvorming dan de meeste mensen vermoedden.

‘Bedankt. Maar eerst zal Knight de *opinion* nog moeten schrijven.’

‘Natuurlijk. Ramsey stemt niet om Fares en Stanley te verslaan, dat weet je. Murphy zal waarschijnlijk in het voordeel van Chance stemmen tijdens de vergadering. Hij is de senior, dus hij moet de *opinion* vaststellen. Als Knight bij de zitting haar vijf stemmen krijgt, zal hij haar haar gang laten gaan. Als ze haar werk goed doet, dat wil zeggen: als ze zich op de vlakte houdt, zitten we allemaal gebeiteld.’

De Verenigde Staten versus Chance was een van de belangrijkste zaken op de rol van deze termijn. Barbara Chance was soldaat geweest in het leger. Ze was onder druk gezet, lastiggevallen en bang gemaakt om herhaaldelijk gemeenschap te hebben met verscheidene van haar mannelijke meerderen. De zaak was door het leger intern afgehandeld met als resultaat dat een van de mannen voor de krijgsraad had moeten verschijnen en veroordeeld was tot een gevangenisstraf. Barbara Chance had daar echter geen genoeg mee genomen. Nadat ze uit militaire dienst was gegaan, had ze het leger aangeklaagd om een schadevergoeding te krijgen, aanvoerend dat men deze vrouwvijandige omstandigheden voor haar en andere vrouwelijke rekruten veel te lang had laten voortduren.

Chance had vrijwillig ontslag genomen uit het leger en een procedure gestart. De zaak had langzaam alle wettelijke kanalen doorlopen, en Chance had telkens weer verloren. Er waren echter zoveel grijze gebieden in de wet, dat de kwestie uiteindelijk als een grote tonijn op de stoep van dit gebouw was neergelegd.

De huidige wet zei dat Chance, ironisch genoeg, geen kans had om te winnen. Het leger was feitelijk immuun voor procedures wegens toegebrachte schade door zijn personeel, ongeacht de oorzaak of de mate waarin er iets was misgegaan. Maar wat de wet zei, konden de rechters veranderen. Knight en Sara waren achter de schermen hard aan het werk om dat te bereiken. En voor dat plan was de steun van Thomas Murphy van cruciaal belang. Murphy zou misschien geen voorstander zijn van het opheffen van de immuniteit van het leger, maar de zaak-Chance zou de onwankelbare muur van het leger op zijn minst licht kunnen beschadigen.

Het leek prematuur om de uitslag van een zaak te bespreken die nog niet was behandeld, maar voor veel rechters was de zitting een anticli-

max. Tegen de tijd dat die begon, hadden de meesten al een beslissing genomen. De fase van het proces waarin de argumenten naar voren werden gebracht, was meer een gelegenheid voor de rechters om hun posities en hun belangen aan hun collega's duidelijk te maken, dikwijls met gebruikmaking van extreme hypothetische uitgangspunten. Het was een tactiek om de tegenstander bang te maken, alsof ze wilden zeggen: 'Zie je wat er kan gebeuren, broertje, als je op die manier stemt?' Michael bleef staan en keek op haar neer. Het was op zijn aandringen geweest dat Sara zich voor een tweede stageperiode aan het Hof had verbonden. Sara, die was opgegroeid op een kleine boerderij in Noord-Carolina en had gestudeerd in Stanford, had, zoals alle griffiers hier, een schitterende professionele toekomst voor zich wanneer ze te zijner tijd het Hof verliet. Wanneer iemand een periode als griffier bij het Hoogerechtshof in zijn cv had staan, was dat een gouden sleutel die toegang verschafte tot zo ongeveer elk kantoor waar een advocaat graag zijn aktetas zou willen neerzetten. Dat had sommige griffiers op een negatieve manier beïnvloed, ze hadden een te hoge dunk van zichzelf gekregen waarmee hun feitelijke prestaties niet in overeenstemming waren. Michael en Sara waren echter zichzelf gebleven. Dat was een van de redenen, afgezien van haar intelligentie, haar knappe verschijning en haar verfrissend evenwichtige persoonlijkheid, dat Michael haar een week geleden een heel belangrijke vraag had gesteld. Een vraag waarop hij zeer binnenkort antwoord hoopte te krijgen. Misschien nu wel. Hij was nooit een bijzonder geduldig man geweest.

Sara keek hem afwachtend aan.

'Heb je nog over mijn vraag nagedacht?'

Ze wist dat het zou komen. Ze had het lang genoeg ontweken. 'Ik heb aan niets anders gedacht.'

'Ze zeggen dat het een slecht teken is wanneer het zo lang duurt.' Hij zei het op schertsende toon, maar de humor was duidelijk geforceerd.

'Michael, ik mag je erg graag.'

'Je mag me? O hemel, nog een slecht teken.' Zijn gezicht werd plotseling warm.

Ze schudde haar hoofd. 'Het spijt me.'

Hij haalde zijn schouders op. 'Het spijt jou waarschijnlijk niet half zoveel als mij. Ik heb nog nooit eerder iemand gevraagd om met me te trouwen.'

'Eerlijk gezegd ben je voor mij ook de eerste. En ik kan je niet zeggen hoe gevleid ik me voel. Je hebt echt alles.'

'Op één ding na.' Michael keek naar zijn licht trillende handen. Zijn huid leek plotseling te strak voor zijn lichaam. 'Ik respecteer je beslis-

sing. Ik ben niet iemand die gelooft dat je mettertijd kunt leren om van iemand te houden. Het is meteen raak, of niet.'

'Je vindt vast wel iemand, Michael. En die vrouw zal erg gelukkig met je zijn.' Sara werd er verlegen van. 'Ik hoop dat dit niet betekent dat ik mijn beste vriend bij het Hof kwijtraak.'

'Waarschijnlijk.' Hij stak zijn hand omhoog toen ze begon te protesteren. 'Ik maak maar een grapje.' Hij zuchtte. 'Ik wil niet dat dit egoïstisch klinkt, maar dit is de eerste keer dat iemand nee tegen me heeft gezegd.' 'Ik wilde dat mijn leven zo gemakkelijk was geweest,' zei Sara glimlachend.

'Nee, dat wil je niet. Dat maakt het veel moeilijker te accepteren wanneer je wordt afgewezen.' Michael liep naar de deur. 'We blijven vrienden, Sara. Het is veel te leuk om je in de buurt te hebben. Ik ben veel te slim om dat te laten schieten. En jij zult ook iemand vinden en die zal heel gelukkig zijn met jou.' Hij keek haar niet aan, terwijl hij eraan toevoegde: 'Heb je hem overigens al gevonden?'

Ze schrok ervan. 'Waarom vraag je dat?'

'Noem het maar mijn zesde zintuig. Het is gemakkelijker om je verlies te accepteren als je weet van wie je verloren hebt.'

'Er is niemand anders,' zei ze snel.

Michael leek niet overtuigd. 'Ik spreek je straks nog wel.'

Sara staarde hem met een diep bezorgde blik na.

'Ik herinner me mijn eerste jaren bij het Hof nog goed,' zei Ramsey, terwijl hij glimlachend uit het raam keek.

Hij zat tegenover Elizabeth Knight, de jongste rechter bij het Hof. Elizabeth Knight was midden veertig, van gemiddelde lengte, met een slank lichaam en lang, zwart haar, dat ze strak naar achteren droeg in een onflatteus knotje. Haar gelaatstrekken waren scherp en haar huid vertoonde geen rimpels, alsof ze nooit tijd in de open lucht doorbracht. Knight had snel de reputatie verworven een van de meest welbespraakte vragenstellers te zijn tijdens zittingen en tevens als een van de rechters die het hardst werkten.

'Ik ben ervan overtuigd dat ze nog steeds levendig zijn.' Knight leunde achterover in haar bureaustoel terwijl ze in gedachten haar agenda voor de rest van de dag doornam.

'Het was een behoorlijk leerproces.'

Ze staarde hem aan. Hij keek haar nu recht aan, met zijn grote handen achter zijn hoofd gevouwen.

'Het heeft me vijf jaar gekost om alles door te krijgen, werkelijk waar,' vervolgde Ramsey.

Knight slaagde erin om niet te glimlachen. ‘Harold, je bent veel te bescheiden. Ik weet zeker dat je het allemaal al had uitgedokterd voor je de deur binnenwandelde.’

‘Nee, serieus, er is tijd voor nodig. En ik had veel prachtige voorbeelden met wie ik kon werken. Felix Abernathy, de oude Tom Parks. Respect hebben voor de ervaring van anderen is niets om je voor te schamen. Het is een indoctrinatieproces dat we allemaal doormaken. Hoewel jij zeker sneller vooruitgekomen bent dan de meesten,’ voegde hij er snel aan toe. ‘Toch is geduld in dit vak nog steeds een deugd die je in ere moet houden. Jij bent hier nu drie jaar. Ik noem deze plek al twintig jaar mijn thuis. Ik hoop dat je begrijpt waar ik naartoe wil.’

Knight onderdrukte een glimlachje. ‘Ik begrijp dat je een beetje verstoord bent omdat ik er voorstander van ben om de zaak VS versus Chance aan het eind van de laatste termijn op de rol te plaatsen.’

Ramsey ging rechtop zitten. ‘Je moet niet alles geloven wat je hoort.’

‘Integendeel. Tot dusver heb ik gemerkt dat het roddelcircuit van de griffiers buitengewoon accuraat is.’

Ramsey leunde weer achterover. ‘Wel, ik moet toegeven dat ik er een tikje verbaasd over was. Uit juridisch oogpunt bevat de zaak geen verwarrende vragen die onze tussenkomst vereisen. Moet ik nog meer zeggen?’ Hij hield zijn handen omhoog.

‘Volgens jouw mening?’

Ramseys gezicht werd langzaam rood. ‘Volgens de gepubliceerde uitspraken van dit Hof van de afgelopen vijftig jaar. Alles wat ik vraag, is dat je de precedentes van het Hof het respect betoont dat ze verdienen.’

‘Je zult niemand vinden die meer eerbied voor dit instituut heeft dan ik.’

‘Ik ben heel blij dat te horen.’

‘Ik zal graag verder met je van gedachten wisselen over de zaak-Chance na de zitting.’

Ramsey keek haar mat aan. ‘Het zal een heel korte discussie worden, in aanmerking genomen dat het niet lang duurt om ja of nee te zeggen. Ronduit gezegd zal ik, wanneer het eropaan komt, vijf stemmen hebben, en jij niet.’

‘Nou, ik heb drie andere rechters ervan overtuigd om voor behandeling van de zaak te stemmen.’

Ramsey zag eruit alsof hij in lachen zou uitbarsten. ‘Je zult gauw genoeg merken dat er een enorm verschil bestaat tussen stemmen om een zaak te behandelen en stemmen om een besluit te nemen. Je kunt gerust aannemen dat ik de meerderheid krijg.’

Knicht lachte vriendelijk. ‘Je vertrouwen is inspirerend. Dáár kan ik iets van leren.’

Ramsey stond op om weg te gaan. ‘Denk dan ook eens na over deze les: kleine fouten leiden tot grotere. Wij zijn benoemd voor het leven en jij hebt niets anders dan je reputatie. Wanneer je die kwijtraakt, komt ze niet terug.’ Ramsey liep naar de deur. ‘Ik wens je een productieve dag, Beth,’ zei hij, voor hij wegging.

•3•

‘Rufus?’ Samuel Rider hield de hoorn van de telefoon voorzichtig bij zijn oor. ‘Hoe heb je me gevonden?’

‘Er zijn niet veel advocaten hier in de buurt, Samuel,’ zei Rufus Harms. ‘Ik zit niet meer in de JAG.’

‘Ik neem aan dat het goed betaalt om een outsider te zijn.’

‘Er zijn dagen dat ik het uniform mis,’ loog Rider. Hij was een doods-bange dienstplichtige geweest, met het geluk dat hij zijn rechtenstudie had afgerond, en hij had de voorkeur gegeven aan een veilige plek op het kantoor van de Judge Advocate General’s – oftewel de JAG – om niet als een dikke, van angst doorweekte soldaat met een geweer rond te hoeven sjokken in het oerwoud van Vietnam, als een zeker doelwit voor vijandelijk vuur.

‘Ik moet je spreken. Ik wil niet door de telefoon zeggen waarover.’

‘Is alles oké in Fort Jackson? Ik hoorde dat je daarheen bent overge-plaatst.’

‘De gevangenis is prima.’

‘Dat bedoelde ik niet, Rufus. Ik vroeg me alleen af waarom je me na al die tijd hebt opgespoord.’

‘Je bent toch nog steeds mijn advocaat, of niet? Sinds de enige keer dat ik er ooit een nodig heb gehad.’

‘Mijn agenda is nogal vol en ik reis gewoonlijk niet die kant uit.’ Bij het horen van Harms’ volgende woorden greep Rider de hoorn nog stevi-ger vast.

‘Ik moet je echt morgen spreken, Samuel. Vind je niet dat je me dat ver-schuldigd bent?’

‘Destijds heb ik alles voor je gedaan wat ik kon.’

‘Je hebt een deal gesloten. Snel en gemakkelijk.’

‘Nee,’ wierp Rider tegen, ‘we hebben vóór het proces een afspraak gemaakt met de dagvaardende autoriteiten en de raadsman voor het proces heeft die getekend. Dat was het beste wat we eruit konden halen.’

‘Je hebt niet echt geprobeerd om onder het vonnis uit te komen. Dat proberen de meesten.’

‘Wie heeft je dat verteld?’

‘Je leert een hoop in de gevangenis.’

‘Nou, je kunt niet afzien van het uitspreken van een vonnis. We hebben onze zaak aan de leden voorgelegd, dat weet je.’

‘Maar je hebt geen getuigen opgeroepen. Voorzover ik het kon bekijken, heb je eigenlijk niet veel gedaan.’

Nu ging Rider in de verdediging. ‘Ik heb er het beste van gemaakt wat ik kon. Bedenk wel, Rufus, dat ze je hadden kunnen executeren. Een blank meisje nog wel. Ze zouden het op moord met voorbedachten rade hebben gegooid, dat hebben ze me gezegd. Je leeft tenminste nog.’

‘Morgen, Samuel. Ik zet je op mijn bezoekerslijst. Omstreeks negen uur ’s ochtends. Dank je. Dank je hartelijk. O, en neem een radiootje mee.’ Voor Rider hem kon vragen waarom hij zo’n apparaat moest meenemen, of waarom hij hem moest gaan opzoeken, beëindigde Harms het gesprek.

Rider liet zich achteroverzakken in zijn gemakkelijke stoel en keek zijn ruime, met hout betimmerde kantoor rond. Hij hield praktijk in een klein plattelandstadje, in de buurt van Blackburg, Virginia. Hij leidde een goed leventje: een mooi huis, om de drie jaar een nieuwe Buick en twee keer per jaar met vakantie. Hij had het verleden achter zich gelaten, in het bijzonder de afschuwelijkste zaak die hij ooit had behandeld tijdens zijn korte carrière als advocaat in het leger. Het was zo’n zaak geweest die dezelfde uitwerking op je maag had als zure melk, alleen kon geen enkele hoeveelheid Pepto-Bismol het onbehaaglijke gevoel wegnemen.

Rider bracht een hand naar zijn gezicht terwijl zijn gedachten nu teruggingen naar ergens vroeg in de jaren zeventig, een periode van chaos in het leger, in het land en in de wereld. Iedereen gaf elkaar de schuld van alles wat er ooit was misgegaan in de wereldgeschiedenis. Rufus Harms had bitter geklonken door de telefoon, maar hij had dat meisje vermoord. Wreed. Onder de ogen van haar familie. Had binnen enkele seconden haar nek gebroken, voor iemand ook maar kon proberen om hem tegen te houden.

Namens Harms had Rider onderhandeld over een deal voorafgaand aan het proces, maar volgens de regels van de militaire wet had hij destijds het recht om te proberen die afspraak nietig te verklaren tijdens de voorbereiding van het vonnis. De verdachte zou óf de straf krijgen opgelegd die was overeengekomen bij de afspraak, óf die welke werd toegekend door de rechter of door de leden – het militaire equivalent van een jury – afhankelijk van wie van beiden de kortste straf oplegde. Harms' woorden knaagden echter aan de advocaat, want destijds was Rider ertoe overgehaald niet te veel aandacht aan de zaak te besteden tijdens het proces. Hij was met de officier van justitie overeengekomen geen getuigen van buiten op te roepen die iets konden zeggen over Harms' karakter en dergelijke. Hij had er ook in toegestemd om af te gaan op wat er in de officiële aanklacht stond in plaats van te proberen nieuw bewijsmateriaal en nieuwe getuigen te zoeken.

Dat was niet precies volgens het boekje, omdat het recht van een verdachte om de deal aan te vechten vaststond en er niet uitgebreid over mocht worden onderhandeld. Maar als Rider niet op die manier achter de schermen had gewerkt, zou de officier van justitie de doodstraf hebben geëist en, met de feiten die er lagen, zou hij die waarschijnlijk ook hebben gekregen. Het deed er weinig toe dat de moord zo snel had plaatsgevonden dat er gereede twijfel zou kunnen bestaan aan voorbedachten rade. Het koude lichaam van een kind kon elke logische, wettelijke analyse onderuithalen.

Het feit lag er nu eenmaal dat niemand meevoelde met Rufus Harms. Hij was een zwarte, die het grootste deel van zijn militaire diensttijd achter slot en grendel in de petoet had doorgebracht. De zinloze moord op een kind had zijn aanzien in de ogen van het leger niet verhoogd. Velen hadden het gevoel dat zo'n man geen recht had op gerechtigheid, tenzij deze snel, pijnlijk en dodelijk was. Misschien behoorde Rider ook wel tot die mensen. Daarom had hij niet direct de tactiek van de verschroeide aarde toegepast bij zijn verdediging van de man, maar hij had er wel voor gezorgd dat Rufus Harms in leven bleef. Dat was het beste wat iedere advocaat had kunnen doen.

Waar zou Rufus hem over willen spreken, vroeg hij zich af.